
Pambıq mahlıcı
Qüsür və zibil qarışıqlarının
müəyyən olunma metodları

Cotton fibre
Standard test methods for
definition of neppiness and
trash fraction content

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma institutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn
Telefon: +994125149308
Email: offise@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

1. “Pambıqçılıq sənayesi”nin standartlaşdırılması üzrə Texniki Komitə (AZSTAND/TK 38) tərəfindən işlənilib hazırlanıb və təqdim edilib.

2. “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” publik hüquqi şəxs
“ ” 2024-cü il tarixli _____ sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

3. AZS (O`z DSt 632:2010) əvəzinə işlənmişdir.

4. Bu standart beynəlxalq standartlar:

ASTM D2812-07 Standard Test Method for Non-Lint Content of Cotton (Qüsurlu və zibil qarışıqları sınaqlarının standart metodu) qüsurlu və zibil qarışıqlarının Şirley pambıq analizatorunda müəyyən olunması hissəsinə və

ASTM D5866-12 Standard Test Method for Neps in Cotton Fibers (pambıq mahlıcında nepslərin miqdarının standart metodla müəyyən olunması) SITC nepslərin SITC-də müəyyən olunması hissəsinə uyğun işlənmişdir.

5. Dövlət standartlarında təyin olunan tələblər beynəlxalq standartların norma, qayda və tövsiyələrin və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarının əsas tənzimləmə müddəaları nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

6. Standartın ilkin yoxlama müddəti 2025-ci il, dövrü yoxlama müddəti 1 ildir.

MÜNDƏRİCAT

1. Tətbiq sahəsi.....	
2. Normativ istinadlar.....	
3. Terminlər və təyinlər.....	
4. Ölçmə metodları.....	
5. Ölçmə şəraiti.....	
6. Ölçmə avadanlıqları və köməkçi qurğular.....	
7. Ölçmələrə hazırlıq və icra qaydaları.....	
8. Ölçmə nəticələrinin hesablanması.....	
9. Ölçmələrdə yol verilən xətlər.....	
Əlavə A (vacib) Pambıq mahlıcının qüsurları.....	
Əlavə B (vacib) Pambıq mahlıcının qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payına görə sınıflarının təyin olunmasında yaranan fikir ayrılığının həlli qaydası.....	

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STANDARTI

**Pambıq mahlıcı
Qüsür və zibil qarışıqlarının
müəyyən olunma metodları**

**Cotton fibre
Standard test methods for
definition of neppiness and
trash fraction content**

AZSXXX:2024

Tətbiq edilmə tarixi “___” _____ 2024

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu standart pambıq mahlıcına şamil edilir və Şirley, yaxud digər analoji tipli pambıq analizatorlarında qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payını;
- eləcə də SİTC-də SİTC nepslərinin (düyünlərin) müəyyən etmə metodlarını təyin edir.

Bu standartın tələblərinə riayət etmək məcburidir.

2 Normativ istinadlar

Bu standartda aşağıdakı standartlara istinad olunmuşdur:

ГОСТ ISO139 – 2014 Материалы текстильные. Стандартные атмосферные условия для проведения кондиционирования и испытаний.

ГОСТ 10681 – 75 Материалы текстильные. Климатические условия для кондиционирования и испытания проб и методы их определения.

ГОСТ 24104 – 2001 Весы лабораторные. Общие технические требования.

AZS 147 – 2005 Xam pambığın emalı. Terminlər və təriflər.

AZS 157 – 2005 Pambıq mahlıcı. Nümunələrin götürülmə metodları.

O`z DSt 3295:2018 Волокно хлопковое. Стандартные методы испытаний для измерения физико – механических свойств с помощью приборов для классификации хлопкового волокна.

3 Terminlər və təyinlər

Bu standartda terminlər AZS 147 – 2005 -ə əsasən işlədilmiş, həmçinin digər müvafiq təyinatlı terminlərdən də istifadə olunmuşdur.

3.1 pambıq mahlıcının qüsurları: Mahlıcın əyiricilir xassələrini pisləşdirən müxtəlif qüsurlar: eşilmələr, birləşmiş (kombine olunmuş) eşilmələr, yetişməmiş plastik lif kütləsi, lifli toxum qabığı, inkişafdan qalmış toxum (ulyuk), əzilib dağılmış lifli toxum, düyünlər.

3.2 ulyuk: Üzəri müəyyən rəng çalarlı yetişməmiş liflərlə örtülmüş müxtəlif kütlədə inkişafdan qalmış pambıq toxumu.

3.3 yetişməmiş plastik lif kütləsi: Sıxlaşıb bərkimiş yetişməmiş lif topası.

3.4 eşilmələr: əl ilə dartıqda qırılmadan ayırmaq mümkün olmayan müxtəlif forma və kütlədə bir – birinə dolaşaraq eşilmiş (əyrilmiş)lif dəstəsi.

3.5 kombine olunmuş eşilmələr: Bir-birinə dolanmış bir neçə eşilmə (ən azı iki eşilmə) qrupu.

3.6 lifli toxum qabığı: Üzərində lif qalığı olan toxum qabığı hissəcikləri (2 mm²-a qədər).

3.7 düyünlər (neps): Təqribən 0,05 mq kütlədə, lif sonluqları müxtəlif tərəflərə yayılmış kiçik düyün şəklində dolaşmış liflər.

Qeyd – Beynəlxalq təcrübədə SİTC - də (Standardized Instruments for Testing of Cotton) mahlıcın sınaq nəticələri blankında ekvivalent “neps” termini istifadə olunur. Bu səbəbdən də bu standartda SİTS üçün “neps” termini işlədilir.

3.8 əzilib dağılmış toxum: 2 mm² – dan böyük, üzərində lif qalıqları qalan iri toxum qabığı hissələri.

3.9 mahlıcda orqanik (üzvü) qarışıqlar: Pambıq kolu hissələri,(yarpaq, çiçək altlığı, çiçək, qərzək qırıntıları, çöp, qurumuş, çürümüş və kövrək xam pambıq dilimləri, möhkəmliyi olmayan liflər) və alaq otları qarışığı.

3.10 mineral qarışıqlar: Təbii qeyri üzvü mənşəli qarışıqlar (torpaq, qum, toz).

3.11 SİTCStandardized Instruments for Testing of Cotton: Pambıq mahlıcını uzunluğa, uzunluğa görə bərabərliyə, möhkəmliyə, qırılma zamanı uzanmaya, mikroneyrə, rəng və zibilliyə, nepslərin (düyünlərin) miqdarına görə sınaqdan keçirmək üçün standartlaşdırılmış alətlərin adının qısaltılmış işarəsidir.

4 ÖLÇMƏ METODLARI

4.1 Qüsurlar və zibil qarışıqlarının miqdarının müəyyən olunma metodu mahlıc nümunəsindən əl ilə seşmə və ya pambıq analizatorunun köməyi ilə ayrılan qarışıqların kütləsinin faizlə hesablanmasına əsaslanır.

4.2 İnfraqırmızı işıqda düyünlərin (nepslərin) sayının müəyyən olunma metodu, nepslərin amplituda yüksəkliyi ən azı bir neçə dəfə pambıq lifinin düzbucaqlı dalğalarından çox olan nepslərin üçbucaqlı dalğaları generasiya etmək (rəqs etdirmək) qabiliyyətinə əsaslanır ki, bu da nepslərin ümumi miqdarını, lifin vahid kütləsinə düşən nepslərin sayı və ölçüsünü müəyyən etməyə imkan yaradır.

5 ÖLÇMƏ ŞƏRAİTİ

5.1 Qüsurlar və zibil qarışıqlarını müəyyən etməzdən əvvəl birləşmiş nümunələr GOCT İSO 139 – a müvafiq 4 saat və ya əgər nümunələrin kütləsi 2 saat saxlandıqdan sonra 0,255 – dən çox dəyişməzsə, daha az müddətə iqlim şəraitində saxlanılır.

Sınaqlar GOCT ISO 139-a müvafiq iqlim şəraitində aparılır.

5.2 Əgər havatəmizləyici qurğuların gücü tələb olunan səviyyədə olarsa, nümunələrin saxlanması və sınaq analizlərinin GOCT 10681-ə müvafiq iqlim şəraitində yerinə yetirilməsinə yol verilir.

5.3 Qüsurlar və zibil qarışıqlarının müəyyən olunma analizləri icra olunan müddətdə havanın daimi nisbi rütubəti təmin olunmalıdır.

5.4 Nepslərin miqdarı müəyyən olunarkən nə nəzarət nümunələrinin, nə də sınaq nümunələrinin analizdən əvvəl standart iqlim şəraitində saxlanması nələb olunmur. Nəmlik səviyyəci və havanın temperaturu nepslərin (düyünlərin) müəyyən olunmasına təsir etmir.

6 ÖLÇMƏ VASİTƏLƏRİ VƏ KÖMƏKÇİ QURĞULAR

6.1 Qüsurlar və zibil qarışıqlarının miqdarının pambıq analizatorlarının köməyi ilə müəyyən etmə metodunda aşağıdakı laboratoriya avadanlıqlarından istifadə olunur:

- **ŞİRLİY**, yaxud analoji tipli digər markalar;
- GOST 24104-ə müvafiq, şkala bölgülərinin arası 10 mq-dan çox olmayan, 1000 q-dan çox çəkmə qabiliyyətinə malik olmayan laboratoriya tərəzisi;
- zibil qarışıqlarını toplamaq üçün şotka.

6.2 Əl ilə seçmə metodunda aşağıda sadalanan laboratoriya avadanlıqlarından istifadə olunur;

- GOST 24104-ə müvafiq, şkala bölgülərinin arası 0,1 mq-dan, çəki həddi 220 q-dan çox olmayan laboratoriya tərəziləri;
- qanunla təsdiq edilmiş qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı dövlət standart mahlıc nümunələri;
- 50 x 50 sm ölçüdə karton və ya cilalanmış faner;
- plastmas stəkanlar;
- maqqaş (pinset).

6.3 Nepslərin (düyünlərin) müəyyən olunması metodunda aşağıdakı avadanlıqlardan istifadə olunur:

- mahlıcı təmizləmək üçün yumşaldıcı və lifləri ayıran alətlə, həmçinin nepsləri həcminə görə çeşidləmək və hesablama aparmaq üçün müvafiq sensorlu SITC cihazı;
- hər bir konkret istehsalçı tərəfindən təqdim olunan SITC cihazına müvafiq nəzarət mahlıc nümunəsi.

7 SINAQLARIN İCRASINA HAZIRLIQ

7.1 Nümunələrin götürülməsi

Qüsurlar və zibil qarışıqlarının müəyyən olunması üçün birləşdirilmiş nümunələr **AZSXXX: 2024**-ə əsasən götürülür.

Birləşdirilmiş nümunədən sınaq üçün götürülən nümunələrin kütləsi sınaq metodundan asılı olaraq cədvəl 1-də göstərilənlərə uyğun olmalıdır.

7.2 Pambıq analizatorlarının sınaqlara hazırlanması

7.2.1 Sınaqlara başlamazdan əvvəl analizatorlar diqqətlə lif və zibildən təmizlənməli, dayanıqlı sürət rejimini saxlamağa nail olmaq üçün, qidalandırıcı silindri hərəkət etdirmədən analizator Şirley 3 dəq boş işlədilməlidir.

Cədvəl 1

Sınaq metodu	Sınaq nümunələrinin kütləsi, q	Sınaq üçün nümunə sayı	Ölçmə dəqiqliyi, mq az olmamalı
Analizator Şirley	100 ±0,5	2	100
Qüsu və zibil qarışıqlarının əl ilə seşmə metodu, 5%-ə qədər	50	1	50
5%-dən çox	10	1	10
Nepslərin miqdarının SITC-də müəyyən olunması	Hər bir sınaq nümunəsinin kütləsi və uzunluğu SITC istehsalçısının texniki sənədlərinə əsasən götürülür Nümunənin kütləsi istehsalçının tərtib etdiyi texniki sənədə uyğun	SITC istehsalçıların texniki sənədlərinə müvafiq	Mahlıc nümunəsinin (lentin) uzunluğu istehsalçının müvafiq SITC üçün tərtib etdiyi texniki sənədlərdə göstərilən ± 10 mm

7.3 NEPSLƏRİN MİQDARININ MÜƏYYƏN OLUNMASI ÜÇÜN SITC –in HAZIRLANMASI

7.3.1 Sınaqlara başlamazdan SITC ən az 5 dəqiqə qızdırılmalıdır.

7.3.2 SITC-də sınaq üçün lent şəklində nümunə tələb olunursa, hazırlanır və ya təsbit olunmuş qaydada mahlıcdan lent ayrılır. Lent yekcins olmalı, isıq keçən yeri, tərkibində böyük, dolğun olmayan mahlıc komları olmamalıdır.

7.3.3 SITC-də nepslərin miqdarı və ölçüsü sınaqlarının düzgünlüyü həftədə bir dəfədən az olmamaqla, iki nəzarət mahlıc nümunəsi ilə yoxlanılır. Hər bir nəzarət mahlıc nümunəsindən cədvəl 1-ə müvafiq hazırlanmış 10 nümunə yoxlanılır.

7.3.4 Hər bir nəzarət mahlıc nümunəsindən olunan 10 testin orta qədər göstərilən rəqəmlərin ±15% həddində olmalıdır, əks təqdirdə mütəxəssis məsləhəti üçün istehsalçıya müraciət olunmalıdır.

8 SINAQLARIN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ

8.1 Mahlıcda qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payının Şirley analizatoru ilə müəyyən olunması.

8.1.1 Sınaq üçün götürülmüş mahlıc nümunəsi təqribən üç bərabər hissəyə bölünür. Hissələrdən biri bərabər layda analizatorun qidalandırıcı stoluna yayılır. Hava axınının qapağı tamamilə bağlanır, qidalandırıcı silindrin ötürücü muftası işə salınır və nümunənin analizatora verilməsinə başlanılır.

Digər iki hissə də ardıcıl olaraq qidalandırıcı stola yayılır ki, götürülən nümunənin hamısı emal olunana qədər bərabər sürətlə verilməsi təmin olunsun, beləliklə götürülmüş sınaq nümunəsi tam olaraq analizatordan keçirilir.

8.1.2 Sınaq nümunəsi tamamilə qidalandırıcı silindrdən keçəndən sonra tullantı kamerası və tabaqdan lifli tullantılar yığılır, qidalandırıcı stolun mərkəzinə yayılır və təkrar analizatordan keçirilir

8.1.3 Bunkerdən təmizlənmiş mahlıc toplamaq üçün mufta ayrılır və hava axınının qapağı bir anlıq bağlanır. Toplanan təmizlənmiş mahlıc təkrar analizatordan keçirilir.

8.1.4 Lifli tullantılar zibil kamerasından və zibil tabaqdan yığılır və yenidən analizatordan keçirilir.

8.1.5 Qidalandırıcı silindrin muftası ayrılır, bir anlığa hava axınının qapağı bağlanır və təmizlənmiş mahlıc bunkerdən çıxarılır və 0,1q dəqiqliklə çəkilir, alınan çəki mahlıcın M kütləsidir.

8.1.6 Zibil tabaqından qüsür və zibil qarışıqları, zibil kamerasının divarlarından və qidalandırıcı stolun səthindən xırda hiccəciklərin hamısı diqqətlə toplanır və 0,1q dəqiqliklə çəkilir. Bu kütlə K görünən tullantıdır.

8.2 QÜSÜR VƏ ZİBİL QARIŞIQLARININ ƏL İLƏ SEÇMƏ METODU. ARBİTRAJ METODU

8.2.1 m_1 kütlədə sınaq nümunəsi cilalı fanerin üzərinə qoyulur və zibil qarışıqları maqqaşla 3 etapa seçilir.

8.2.2 Birinci seçmə

Sınaq nümunəsindən eşilmələr, kombine olunmuş eşilmələr, yetişməmiş və əzilib dağılmış toxumlar, yetişməmiş plastik lif kütləsi və iri zibillər seçilir. Seçmə zamanı tökülən xırda zibil iri zibil yığılan stəkana əlavə olunur.

Seçilən qusurlar və zibil ayrı-ayrılıqda ± 1 mq dəqiqliklə çəkilir, sonra isə onların ümumi kütləsi m_2 hesablanır.

Qüsür və zibil qarışıqlarından təmizlənmiş mahlıc da ± 1 mq dəqiqliklə çəkilir və m_3 kütləsi müəyyən olunur.

8.2.3 ikinci seçmə

Birinci seçmədə təmizlənmiş m_3 mahlıc kütləsinin 10 müxtəlif yerindən ikinci seçmə üçün qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5%-dən az olan 0,05 m_3 və qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5% və çox olan 0,1 m_3 -ə bərabər olan m_4 mahlıc kütləsi götürülür.

m_4 mahlıc kütləsindən lifli toxum qabığı, xırda zibil seçilir və ayrı – ayrılıqda $\pm 0,1$ mq dəqiqlikləçəkilir. Eyni dəqiqliklə təmizlənmiş m_5 mahlıc kütləsi də çəkilir.

8.2.4 m_5 mahlıc kütləsinin bir neçə yerindən qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5%-dən az $0,2m_5$ -ə və qusurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5% və çox $0,5m_5$ -ə bərabər m_6 mahlıc kütləsi götürülür. Götürülən kütlədən düyünlər seçilir $\pm 0,05$ mq dəqiqliklə çəkilir.

8.3 Nepsələrin ölçü və miqdarının müəyyən olunması

8.3.1 SİTC istehsalçısının texniki sənədlərinə əməl etməklə hər bir nümunə sınaqdan keçirilir.

8.3.2 Əgər SİTC yalnız bir nümunənin test olunması üçün yuvaya malikdirsə, onda nümunə fırlanan qidalandırıcı çarxa yavaş-yavaş elə verilir ki, lent dartılmadan sınaqdan keçsin. Nümunə tamamilə sınaq zonasından keçməlidir.

8.3.3 Əgər SİTC nümunənin avtomatik sınağa verilməsi üçün fırlanan barabanla təchiz olunubsa, onda ona barabanda olan yerlərin sayına müvafiq nümunə yerləşdirilir. Bu zaman eyni mahlıcdan götürülmüş sınaq nümunələri ardıcılıqla yerləşdirilməlidir.

Nümunə lentini fırlanan barabana yerləşdirdikdə onu sınaq zonasına verməkdən ötrü barabanın aşağı hissəsinə itələmək üçün toxuma milindən istifadə etmək olar.

8.3.4 SİTC nepsələrin ümumi miqdarını və orta ölçülərini avtomatik hesablayır.

9 Sınaq nəticələrinin hesablanması

9.1 Şirley analizatorunda qüsurlar və zibil qarışıqlarının müəyyən olunması

9.1.1 Təmizlənmiş mahlıcın kütlə payı faizlə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$M_t = \frac{M}{M_n} \cdot 100 \quad (1)$$

M – 8.1.6 üzrə təmizlənmiş mahlıcın kütləsi, q;

M_n – sınaq nümunəsinin kütləsi, q.

9.1.2 Görünən tullantıların kütlə payı K_g faizlə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_g = \frac{T}{T_n} \cdot 100 \quad (2)$$

burada, T – 8.1.7 bəndinə əsasən görünən tullantıların (analizatorundan götürülmüş) kütlə payı.

9.1.3 İtkilər U_i (görünməyən tullantılar) faizlə aşağıda göstərilən qaydada müəyyən olunur:

$$U_i = \frac{M_n - (K_n + M)}{K_n} \cdot 100 \quad (3)$$

9.1.4 Qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı Q faizlə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$Q = 100 - M_t \quad (4)$$

9.1.6 Hesabat 0,01% dəqiqliklə aparılır.

9.2 Qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payının əl ilə seçmə metodu

9.2.1 Hər bir qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı (Z_i) bu düsturla hesablanır:

$$Z_i = \frac{m_i \cdot K_i}{m_n} \cdot 100 \quad (5)$$

burada, m_i – ayrı – ayrı seçilən qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı;

m_1 – bu standartın 7.2 bəndinə müvafiq 50 və ya 10 qrama bərabər ilkin sınaq nümunəsinin kütləsi;

K_i – ikinci və üçüncü seçmədə nümunənin kütləsinin azalmasını nəzərə alan əmsal.

Nümunənin kütləsindən və seçmə etapından asılı olaraq K_i əmsalı cədvəl 2-də göstərilir.

Qüsür və zibil qarışıqlarının yekun kütlə payı (Q) ayrı-ayrı qüsür və zibil qarışıqlarının miqdarını toplamaqla hesablanır.

$$Q = \sum_{i=1}^n Z_i \quad (6)$$

9.2.2 Hesablama vergüldən sonra ikinci onluq rəqəmə qədər aparılır və vergüldən sonra birinci onluq rəqəmə qədər yuvarlaqlaşdırılır.

Cədvəl 2

Sınaq nümunəsinin araşdırılma etapları	Sınaq nümunəsinin kütləsindən asılı olaraq nümunənin azaldılma əmsalı K_i	
	50	10
Birinci etap	1	1
İkinci etap	20	20
Üçüncü etap	100	100

10 ÖLÇMƏLƏRDƏ YOL VERİLƏN XƏTALAR

10.1 Əl ilə seçmə metodunda sınaqdan keçirilən iki nümunənin nəticələri arasında yol verilən fərq:

- qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,5%-dən çox olmazsa – 0,4 abs%-i;
- qüsür və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,5% və çox olarsa – 0,8% abs%-i

keçməməlidir.

10.2 Tədarükçü (mal göndərən) və istehlakçının (alıcı) laboratoriya sınaqları, həmçinin eyni laboratoriyada, lakin fərqli operatorların sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq cədvəl 3-ün göstəricilərini keçməməlidir.

Cədvəl 3

Qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı	Əl ilə seçmə, abs. %
2,5 - ə qədər	0,2
2,5 – dən 5,5 daxil olmaqla	0,4
5,6 və çox	0,8

10.3 Şirley pambıq analizatorunda iki nümunənin sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq:

- qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,5%-ə qədər olduqda 0,35 abs%-i;
- qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,6% və çox olduqda 0,84 abs%-i

keçməməlidir.

10.4 Şirley analizatorunda tədarükçü və istehlakçının laboratoriya sınaqlarının, həmçinin eyni laboratoriyada, lakin müxtəlif operatorların sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq:

- qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,5% olduqda - 0,64abs.-%-i;
- qüsurlar və zibil qarışıqlarının kütlə payı 5,6% və çox olduqda – 2,06 abs.-%-i

keçməməlidir.

10.5 Nepsin miqdarının müəyyən olunma sınaq nəticələri arasında, 0,95 etibarlılıq ehtimalında, həmçinin tədarükçü və istehlakçının eyni laboratoriyada, lakin müxtəlif operatorlar tərəfindən yerinə yetirilən iki sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq cədvəl 4-ün göstəricilərindən az olmalıdır.

10.6 Fikir ayrılıqları ƏLAVƏ B-yə müvafiq həll edilir.

Cədvəl 4

Nepsin orta miqdarı	Eyniliyin (eyni laboratoriyada) standart fərqi, az	Təkrar sınağın standart fərqi (laboratoriyalar arasında), az	Eyni laboratoriyada olunan sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq (metodun eyniliyi), az	Ayrı-ayrı laboratoriyalarda aparılan sınaq nəticələri arasında yol verilən fərq (metodun təkrarı), az
6	3,1	3,1	8,6	9,6
86	15,1	16,5	42,1	46,1
109	15,0	18,8	42,1	52,7
138	31,6	37,3	88,6	104,4
348	32,4	37,2	87,8	104,2
516	44,3	44,3	124,0	124,0
650	50,6	63,5	141,8	177,9
824	49,7	58,2	139,2	163,1

**ƏLAVƏ B
(vacib)**

Əgər tədarükçü və istehlakçının laboratoriyalarında qüsurlar və zibil qarışıqlarının sınaq nəticələri arasındakı fərq bu standartın 10.1 bəndində göstərilən yol verilən həddə olarsa və sınaq nəticələri ayrı-ayrı sinifləri göstərsə, onda istehlakçı (mal alan) mahlıcın sinifini təsdiq olunmuş xarici görünüş nümunələri ilə dəqiqləşdirir.

Xarici görünüşə görə siniflər tədarükçünün təyin etdiyi sinifə uyğun gələrsə, tədarükçünün nəticələri qəbul edilir.

Yox, əgər xarici görünüş istehlakçının müəyyən etdiyi sinifə uyğun gələrsə, istehlakçı tədarükçü qarşısında iddia qaldıra bilər ki, bu da ya qarşılıqlı razılıqla, yaxud əgər razılaşma alınmazsa, istehlakçı və tədarükçü tərəfindən qəbul edilən üçüncü tərəfin iştirakı ilə həll olunur.

Açar sözlər: standart, pambıq mahlıcı,qüsurlar, zibil qarışıqları, kütlə payı, müəyyən etmə metodları, pambıq analizatoru, əl ilə seçmə, SITC, nepslər, nepslərin miqdarı.

**AZƏRBAYCAN
STANDARTLAŞDIRMA
İNSTITUTU**

Rəsmi nəşr
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”
Publik hüquqi şəxs

AZS XXX:2024
Pambıq mahlıcı
Qüsurlu və zibil qarışıqlarının
müəyyən olunma metodları

